

Prof. B. Dainys ir LNDTA

prof. Inga Arūnė Bumblytė
Lietuvos nefrologijos, dializės ir transplantacijos
asociacijos (LNDTA) prezidentė
LSMU Nefrologijos klinikos vadovė

ISTORINIAI FAKTAI

O BUVO TAIP...

arba nuo ko viskas prasidėjo

1991 m. rudenį Maskvoje vyko konferencija, skirta eritropoetino taikymui nefrologijoje. Tarp klausytojų buvo eilė Lietuvos nefrologų.

Dalyvavo doc. V. Kirsnys, doc. V. Razukas, doc. V. Kuzminskis, V. Sirevičius, A. Tamošaitis, tuometinė aspirantė I. Bumblytė .

Kilo mintis, kad reikia įkurti Lietuvos nefrologų organizaciją (draugiją? asociaciją?).

IŠTRAUKOS IŠ “KĄ SPRENDĖ NEFROLOGAI” (“PROŠVAISTĖ”, 1992)

“Vilniuje, Antakalnio universitetinėje ligoninėje spalio 7-ąją buvo surengta Lietuvos respublikinės terapeutų mokslinės draugijos nefrologų sekcijos ir respublikinės chirurgų mokslinės draugijos transplantologų sekcijos narių bendra konferencija”...

“Nefrologų sekcijos iniciatyvinės grupės pasiūlymu konferencijos dalyviai nusprendė įkurti Nefrologų ir transplantologų asociaciją. Surengti valdybos rinkimai. Aptarti asociacijos įstatai...

Pirmininku išrinktas doc. V. Kirsny, pirmininko pavaduotojais profesorius B. Dainys, profesorius P. Kaltenis ir docentas V. Kuzminskis...

“1992 M. SPALIO 7-ĄJĄ ĮKURTA LIETUVOS NEFROLOGŲ IR TRANSPLANTOLOGŲ ASOCIACIJA”

(“PROŠVAISTĖ”, 1992)

KĄ SPRENDĖ NEFROLOGAI

Spalio 7-ąją įkurta Lietuvos nefrologų ir transplantologų asociacija.

Vilniuje, Antakalnio universitetinėje ligoninėje spalio 7-ąją buvo surengta Lietuvos respublikinės terapeutų mokslinės draugijos nefrologų sekcijos ir respublikinės chirurgų mokslinės draugijos transplantologų sekcijos narių bendra konferencija.

Nefrologų ir transplantologų konferencijoje svarstyti svarbūs klausimai: 1. Dializės ir transplantacijos būklė, problemos ir vystymosi perspektyvos Lietuvoje. Pranešėjas — profesorius B. DAINYS; 2. Eritropoetino panaudojimo principai ir patyrimas gydant sergančius inkstų funkcijos nepakankamumu. Pranešėjas — docentas V. KIRSNSYS. Nefrologų sekcijos iniciatyvinės grupės pasiūlymu, konferencijos dalyviai nusprendė įkurti Nefrologų ir transplantologų asociaciją. Surengti valdybos rinkimai. Aptarti asociacijos įstatai!

Savo pranešime profesorius B. Dainys pažymėjo, kad Lietuvoje atliekamų inkstų transplantacijų ir hemodializės skaičiai nedideli palyginus su JAV, Europos ir kitų pasaulio valstybių atliekamų dializinių ir transplantacijų apimtimi. Buvusioje SSRS Lietuva pirmavo — kasmet apie 120 ligonių, kuriems dėl įvairių ligų sutrinka inkstų funk-

cija, galima buvo gydyti hemodializėmis. Deja, dabar imamas dializuoti tik transplantacijai perspektyvius pacientus.

Jei prieš 4–5 metus didžiausia problema buvo šuolaitinių dializės aparatų stygius ir dializatorių trūkumas, tai dabar mus remiančių Vokietijos, JAV laboratorijų organizacijų pastangomis aparatų gauta daugiau. Dabar pirmaeilė problema — kuo greičiau juos naudoti. Respublikoje trūksta nefrologijos skyrių, kur gautus aparatus būtų galima greičiau eksploatuoti. Labai vangiai statoma ligoninė Klaipėdos mieste — ten numatoma įrengti dializės skyrių. Pritaikomos patalpos Alytaus ligoninėje. Labai didelį nerimą ir susirūpinimą kelia projektas po atliekamo remonto įrengti Santariškių universitetinės ligoninės hemodializės skyriuje kito profilio skyrių. Taip būtų sunaikintas vienintelis (!) hemodializei ir inkstų transplantacijai specialiai projektuotas ir pastatytas 16 hemodializės vietų skyrius, turintis gerą vėdinimą. Aišku, Santariškių ligoninėje dializės skyrius gali priklausyti bet kuriam ten esančiam chirurginiam ar kitam skyriui, bet hemodializės negali būti nutrauktos. Juk susidaro įspūdis, kad prieš nefrologiją vedama tam tikra akcija.

Prieš metus sumažinta lovų skaičius nefrologiniame skyriuje. Verta pagalvoti apie pasekmes! Nūdienos sąlygomis padidinti dializinių skaičių respublikoje nelengva, nes kol kas mažai yra dializės skyrių periferijoje. Transplantacijos problemų vieni transplantologai irgi nepajėgs išspręsti. Šiuo metu su inkstų parūpinimu transplantacijai yra visai blogai — ank-

čiau taip nėra buvę. Dauguma reanimatologų piktybiškai ignoruoja problemą, visai nesisitengia inkstų parūpinimu transplantacijos operacijoms. Išsigaivojama ir net rašoma, kad „šiuo metu yra toks aukštas medicinos lygis, jog neįmanoma nustatyti ar įvykų žmogaus mirtis“. Nepadedami transplantologams kolegos reanimatologai žūdo milžiniškomis tūkstan-

padėti žmonėms, išgelbėti daugelį jų nuo žūties.

Kaip iš esmės pagerinti nefrologinę bei transplantologinę pagalbą ligoniams — jų skaičius nemažėja — derėtų atspindėti specialiaame memorandume, kuriame būtų ir atitinkami pasiūlymai. Tokį memorandumą parengti ir įteikti Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministerijai savo pranešime pasiūlė docentas V. Kirsnsys. Pranešėjas palietė eritropoetino panaudojimo, gydant sergančius inkstų ligomis, galimybes. Docentas pažymėjo, kad eritropoetino panaudojimas leidžia visiškai atsisakyti hemotransfuzijų arba labai sumažinti jų skaičių dializuojamiems ligoniams. Apžvelgė savo pranešime docentas V. Kirsnsys ir Maskvoje surengto tarptautinio simpoziumo apibendrintą medžiagą, ten liestas problemas.

Gydytojas A. TAMOŠAITIS (Siauliai) pasidalino savo patyrimu gydant eritropoetinu.

Konferencijoje apie specializuotas keliones užsienį kalbėjo docentas V. RAZUKAS ir medicinos mokslų kandidatė G. ŽVINKLIENE. Profesorius P. KALTENIS papasakojo apie vaikų nefrologų konferenciją, surengtą Jeruzalėje (Izraelis), parodė skaidres.

Konferencija apsvairstė organizacinius klausimus. Išrinkta naujai sukurios Nefrologų ir transplantologų asociacijos valdyba. Pirmininku išrinktas docentas V. Kirsnsys, pirmininko pavaduotojais profesorius B. Dainys, profesorius P. Kaltenis ir profesorius V. Kuzmickis.

„P“. inf.

Viktorijos NOSUMAITES nuotraukose — konferencijos

Pirmasis LNDTA prezidentas doc. Vytautas Kirsnyis

Po I-ojo LNDTA SUVAŽIAVIMO (1992-1996)

1992-1996 m. LNDTA narių skaičius išauga iki **114**.

Tuo metu 13 gydytojų turi aukščiausią, 35 pirmąją, 15 antrąją nefrologo kategoriją.

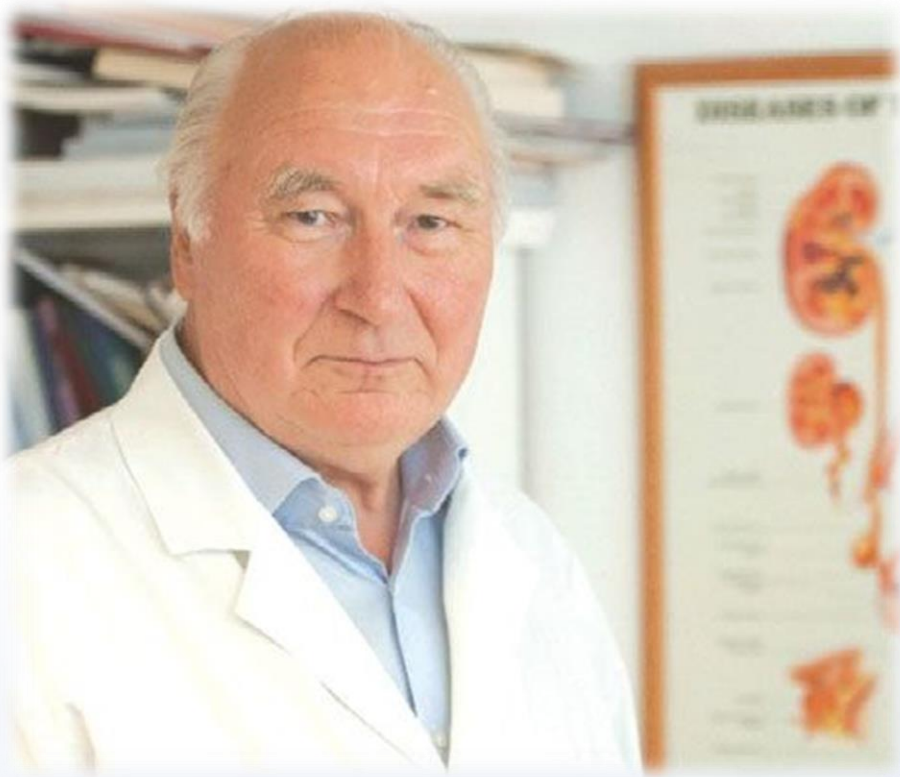
35 Lietuvos nefrologai įstoja į **EDTA/ERA**, ima gauti “NDT” žurnalus.

Iš doc. V. Kirsnio straipsnio “Lietuvos nefrologijos, dializės ir transplantacijos asociacijos priešistorija ir jos veikla” (rankraštis “II-ojo Lietuvos nefrologijos, dializės ir transplantacijos asociacijos suvažiavimo darbai”): “nemažai priemonių, dažniausiai seminarų, organizuota kraštuose. Ypač pažymėtinas didelis aktyvumas Kauno krašto LNDTA skyriaus, kuris suorganizavęs 6 *renginius*: 4 paskaitų ciklus bei seminarus savo iniciatyva, kviečiant lektorius iš užsienio ir 2- kartu su tarptautinėmis organizacijomis...”

...”Vilniaus krašte įvyko 2 *respublikinės konferencijos* su Lenkijos nefrologais”...

...”*Septynis renginius* – seminarus Vilniuje nefrologine tematika pediatrams suorganizavęs prof. P. Kaltenis, kurių šešiuose lektoriai buvo iš užsienio”...

**II-ASIS LNDTA SUVAŽIAVIMAS
1996 M. LAPKRIČIO 29 D.
VILNIUS, BUVĘS “LIETUVOS” VIEŠBUTIS**

**Prezidentu buvo išrinktas
prof. B. Dainys,
viceprezidentu
doc. V. Kuzminskis.**

1996-JI METAI

Pirmą kartą buvo “suskaičiuoti” Lietuvos dializuojami ligoniai (*nefrologijos rezidentė Kaune Edita Žiginskienė*).

Buvo 17 HD centrų su 99 vietomis. Dializavosi 224 ligoniai, 4 centrai vartojo nevalytą vandenį, tik 7 proc. ligonių taikyta bikarbonatinė dializė.

Pagrindinė inkstų liga – glomerulonefritas.

Diabetinė inkstų liga – 7,1 proc.

Po II-ojo LNDTA SUVAŽIAVIMO (1996-1998)

- ☐ Prof. B. Dainys sukviečia valdybą.
- ☐ Siūlo – kas 3 mėn. po vieną konferenciją vis kitame Lietuvos krašte.
- ☐ Sudaromas grafikas.
- ☐ Vyksta konferencijos kraštuose, kuriose dalyvauja ir daug nefrologų.
- ☐ Ima augti dializuojamų ligonių skaičius
- ☐ Nefrologijos rezidentūrą baigia pirmosios laidos.
- ☐ Vilniuje A. Zamauskaitė apsigina disertaciją apie T ląstelių funkcinį aktyvumą, esant galutiniam inkstų nepakankamumui (1997) .
- ☐ Kaunas pradeda ruošti inkstų transplantacijoms.

NEFROLOGIJA AUDRINGAI VYSTOSI!

Organizuojamos nefrologijos konferencijos visuose regionuose

Prof. Balys Dainys toliau išrenkamas LNDTA prezidentu

1998.12.12

Kaunas - III-asis

LNDTA suvažiavimas

Po III-ojo LNDTA suvažiavimo (1998-2001)

- ❑ Atsiranda pirmieji **privatūs hemodializės centrai**, dar sparčiau ima augti dializuojamų ligonių skaičius.
- ❑ Nefrologai kolektyviai ilgai ruošia, diskutuoja ir šviesą išvysta labai svarbus SAM įsakymas **dėl reikalavimų hemodializės kokybei** (1999).
- ❑ Ruošiamos **daktarinės disertacijos** (B. Pundzienė, A.Jankauskienė. J. Masalskienė, V.Verba, L. Razukevičienė, E. Žiginskienė), jos pradedamos ginti – M. Miglinas (1999).
- ❑ Toliau **organizuojamos konferencijos**: Kaune su užsienio lektoriais pagal Tempus-Phare programą (5-ios), viena – šeimos ir vidaus ligų gydytojams. Vilniuje 1999m. vyksta Baltijos šalių nefrologų susitikimas (prof. B. Rutkowsky) Filharmonijos salėje .
- ❑ 2000 m. gegužės mėn. Kaune atliktos **pirmos inkstų transplantacijos**.

IV-asis LNDTA suvažiavimas

2001 m. gegužės 26-27 d., Palanga

Prezidentu vėl išrenkamas
prof. B. Dainys,
viceprezidentu – doc. A.
Laurinavičius.

2001 05 26-27 d.d. vykusio LNDTA suvažiavimo metu išrinkta:

Valdyba:

Pirmininkas - prof. B. Dainys
Pavadootojas – dr. A. Laurinavičius
Sekretorė – gyd. E. Gruodytė
Išdininkė – gyd. D. Aleknienė
doc. V. Razukas
doc. G. Žvinklienė
gyd. V. Vainauskas
gyd. A. Tamošaitis
gyd. V. Sirevičius
doc. V. Bačiulis
gyd. D. Slapšytė

Revizijos komisija:

gyd. N. Stanaitytė
doc. J. Šurkus
gyd. P. Bilotienė

Etikos komisija:

V. Kirsnys
R. Vaitkienė
A. Stonys

LNDTA suvažiavimas vyko Palangoje, „Vyturio“ poilsio namuose 2001.05.26-27

Po IV-ojo LNDTA suvažiavimo (2001-2003)

☐ Auga hemodializės centrų (daugiausiai privačių) ir hemodializuojamų ligonių skaičius, **gerėja dializių kokybė.**

☐ **Pasipila daktarinių disertacijų “lietus”:**

B. Pundzienė (2001) Kaunas

A. Jankauskienė (2002) Vilnius

J. Masalskienė (2002) Kaunas

V. Verba (2002) Kaunas

L. Razukevičienė (2002) Kaunas

E. Žiginskienė (2002) Kaunas

I. Skarupskienė (2003) Kaunas

☐ Kauno nefrologai organizuoja 3 **dideles konferencijas** šeimos ir vidaus ligų gydytojams, 6-ąją Baltijos šalių nefrologų konferenciją (10 užsienio lektorių, 160 klausytojų).

Prof. Balys Dainys vadovavo LNDTA nuo 1996 iki 2003 m.

Iš prof. Vytauto Kuzminskio atsiminimų

**LNDTA prezidentas
2003-2015 m.**

„Prof. B. Dainys II-ame Lietuvos nefrologijos, dializės ir transplantacijos suvažiavime **1996 m. lapkritį** buvo išrinktas asociacijos prezidentu. Tuo metu nefrologija Lietuvoje jau šiek tiek ėmė išsibėgėti: atsirado dializė Klaipėdoje ir Šilutėje, Nefrologijos skyrius Klaipėdoje, ėmė valyti dializei skirtą vandenį Kaune ir dviejuose Vilniaus hemodializės centruose. Buvo pradėti ruošti pirmieji rezidentai – nefrologai, didėjo nefrologų gretos.

Tačiau... Dializavosi tik 224 pacientai, daugumoje dializė buvo acetatinė. Dializės aparatai buvo „senukai“, nurašyti Vakaruose ir vietoje utilizacijos kaip labdara pasiųsti į Lietuvą. „Didėjančios nefrologų gretos“ buvo iš kitų specialybių gydytojų. Inkstų transplantacija irgi gyveno ne geriausius laikus. O ir asociacija per 4 metus nuo jos susikūrimo rodė mažai „gyvybės ženklų“.

Prof. B. Dainys pirmame valdybos posėdyje pasiūlė kas 3 mėn. organizuoti konferencijas 5 didžiuosiuose Lietuvos miestuose.

Žinių labai trūko, mažai pažinojome vieni kitus. O ir darbo krūvis nors po truputį didėjo, bet tikrai nebuvo didelis. Tai ir suvažiuodavo į konferencijas Panevėžyje, Šiauliuose, Klaipėdoje, Vilniuje vos ne visi Lietuvos nefrologai, godžiai „gerdami“ taip trūkstamas žinias, susipažindami, bendraudami.

Manau, kad tai buvo labai stiprus postūmis Lietuvos nefrologijos tarnybos vystymesi.

Tame, kad dabar galime sakyti, kad Lietuvoje nefrologijos lygis atitinka europinius standartus yra didelis prof. B. Dainio nuopelnas.

Prigimtinė charizmatiška asmenybė

Tai bendravimo įgūdžiai, gebėjimas sutarti su kitais žmonėmis, pelnyti jų meilę ir palankumą, palikti gilų įspūdį

**Iš visų Lietuvos regionų
LNDTA nariai siunčia
gražiausius linkėjimus
jubiliejaus proga**

80

Jūs kaip Eifelio bokštas
nefrologijoje – visada stiprus,
tiesus ir visiems atviras.

